ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ КУЛЬТУРИ

УДК 75.071.1:069.51:908 (477.41-21)
DOI https://doi.org/10.32782/2663-5984.2026/2.39

Дунайна І. Г.
https://orcid.org/0000-0002-0008-4449
Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав»

МИСТЕЦЬКІ ТВОРИ ГЕОРГІЯ АНТОНЕНКА, КАТЕРИНИ НІКІТАЄВОЇ ТА КАТЕРИНИ УСТИМЕНКО В ЗІБРАННІ НАЦІОНАЛЬНОГО ІСТОРИКО-ЕТНОГРАФІЧНОГО ЗАПОВІДНИКА «ПЕРЕЯСЛАВ»

У статті подано опис музейних предметів з порцеляни майстрів декоративно-прикладного мистецтва України Катерини Нікітаєвої, Катерини Устименко, а також репрезентовано предмети з порцеляни та декоративні панно Георгія Антоненка, які входять до мистецької колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». Зазначений вибір припав на роботи саме цих авторів, оскільки за кількісним складом їх найбільше репрезентовано в колекції НІЕЗ «Переяслав».

Мистецькі твори художників Київського експериментального кераміко-художнього заводу представлені у групах «Кераміка» («К»), «Мистецтво» («М»).

Мета статті полягає у вивченні фондово-облікової документації Заповідника вказаних інвентарних груп із метою представлення опису виробів з порцеляни та декоративних панно названих вище авторів. Зазначених музейних предметів з порцеляни нараховується двадцять дев'ять одиниць інвентарної групи «К» (Кераміка) та сімнадцять панно інвентарної групи «М» (Мистецтво) основного фонду. Авторські роботи Г. Антоненка, К. Нікітаєвої, К. Устименко репрезентовані декоративними ложками, вазами, набором для пиття, декоративними тарелями. Порцелянові вироби цих митців створенні в техніках надполив'яного та підполив'яного розпису, часто з доповненням позолоти. Вказані митці зуміли напрочуд майстерно використати в своїх творах петриківський розпис з його характерними композиційними та колористичними особливостями. Незважаючи на те, що роботи відзначаються спільністю стилю, в кожній з них відбивається власна творча манера та самобутність. Декоративні панно та декоративний розпис Антоненка виконані гуашшю, аквареллю на папері в стилі народного петриківського розпису. На основі фондових матеріалів досліджено джерело надходження, техніку, матеріал, розміри та час створення музейного предмета.

Дослідження виробів з порцеляни КЕКХЗ з колекції НІЕЗ «Переяслав», а також вивчення самої творчості митців талановитої плеяди є науковою темою автора, що допомагає у створенні каталогів та виставок музейних предметів з цієї тематики.

Ключові слова: *інвентарні групи «Кераміка», «Мистецтво», фондова колекція, вази, декоративні тарелі, декоративні ложки, панно, розпис.*

Постановка проблеми. Вивчення виробів та творчості майстрів порцеляни Київського експериментального кераміко-художнього заводу (надалі КЕКХЗ) у зібранні Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (НІЕЗ «Переяслав») є науковою темою автора. Актуальність дослідження полягає у вивченні, обробці фондово-облікової документації за інвентарними групами «Переяслав-Хмельницький історичний музей», «Кераміка», «Мистецтво» та в уведенні їх до наукового обігу. В цій статті розглядаються музейні предмети трьох авторів фондової колекції Заповідника, творча манера яких пов'язана з петриківським розписом.

© Дунайна І. Г., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зараз цілісне вивчення повного зібрання колекції порцеляни КЕКХЗ Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (далі – НІЕЗП) відсутнє. До аспектів діяльності, асортименту продукції Київського експериментального кераміко-художнього заводу у своїх працях зверталися провідні дослідники художньої порцеляни Ольга Школьна, Микола Лампека, Олена Корусь. У науковій статті «Порцеляна з петриківським розписом Г. Антоненка, К. Нікітаєвої та К. Устименко у фондовій колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» старший науковий співробітник НІЕЗ «Переяслав» О. Калінович перераховує лише кількісний склад музейних предметів з порцеляни даних авторів [1, с. 210].

Виклад основного матеріалу. Колекція виробів із порцеляни Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» різноманітна за характером та змістовно цікава за асортиментним спектром. Початок її формування припадає на середину 50х років минулого століття. Це вироби провідних фарфорових підприємств України та авторські роботи. Перші предмети надійшли до НІЕЗП із Київського експериментального кераміко-художнього заводу в 1957 році.

Київський експериментальний кераміко-художній завод – одне з провідних підприємств порцелянової галузі в Україні ХХ ст., заснований у 1924 році. В 1993 р. завод було приватизовано, він отримав назву ТОВ «ДЕФФА» (абревіатура від «Декор, фарфор, фарба») і проіснував до 2007 р. На той час це було єдине підприємство в Україні з налагодженим масовим виробництвом порцеляни, прикрашеної розписом майстрів школи петриківського розпису. Художники заводу зберігали й розвивали традицію декорування порцеляни таким методом. Цей стиль став одним із видатних досягнень мистецтва української порцеляни.

Яскравий талант у галузі художньої промисловості продемонстрували майстри, які створювали як предмети масового виробництва, так і оригінальні виставкові зразки, черпаючи натхнення в традиційних формах та образах, експериментуючи з новими прийомами та технологіями. До плеяди таких митців відносяться сучасні майстри – Георгій Антоненко, Катерина Нікітаєва, Катерина Устименко, чий професійний шлях був пов'язаний з КЕКХЗ.

Георгій Володимирович Антоненко живописець-копіювальник КЕКХЗ, народний майстер декоративно-прикладного мистецтва України. Народився в Києві 1960 року; у 1977 р. після закінчення середньої школи прийшов працювати на Київський експериментальний кераміко-художній завод учнем у живописний цех. Навчався на трирічних курсах декоративного розпису при Київському будинку художньої самодіяльності в корінної петриківчанки Поліни Глущенко. Згодом Антоненко отримав ІІІ розряд майстра-копіїста й у 1986 році перейшов на роботу до художньої лабораторії, де розкрив свій творчий талант. На заводі майстер працював до 2000 року і, не зважаючи на те, що обіймав посаду копіїста, виконав значну кількість власних творчих робіт. З 1979 р. брав участь у багатьох художніх виставках. Основний напрямок творчості майстра – національні українські мотиви, петриківський розпис, також авангардна стилістика малювання (сюрреалізм, абстракція, супрематизм). Крім робіт з порцеляни, ним створені декоративні розписи, графічні роботи. Для колекції порцеляни НІЕЗ «Переяслав» у 1987 р. були придбані в автора два предмети, а саме: ваза «Київська весна», таріль «Щедра осінь», а також десять декоративних панно; у 1988 р. куплено шість декоративних ложок і сім декоративних розписів.

Катерина Михайлівна Нікітаєва живописець КЕКХЗ, народний майстер декоративно-прикладного мистецтва України, член Союзу художників України. Народилась у с. Петриківка Дніпропетровської області в 1950 році. Упродовж 1967–1968 років працювала живописцем на фабриці «Дружба» у смт Петриківка. У 1972 р. закінчила Дніпропетровський художній технікум, де під час навчання освоїла спеціальність майстра з розпису порцеляни. На Синельниківському порцеляновому заводі майбутня художниця пройшла виробничу практику й була направлена на роботу до художньої лабораторії КЕКХЗ, на якому працювала з 1972 по 2006 рік. Колекція НІЕЗП у 1988 році поповнилася одинадцятьма авторськими предметами: вазою (автор форми Н. Гогсалес), набором для пиття «Весняний букет» (автор форми Я. Козлова), декоративними ложками.

Катерина Дмитрівна Устименко копіювальниця-живописець КЕКХЗ, народний майстер декоративно-прикладного мистецтва України. Народилася в 1957 році. Вивчала петриківський розпис у Миргородському керамічному технікумі, який закінчила в 1977 р., і була направлена на роботу до Київського експериментального кераміко-художнього заводу, на якому працювала до 1996 року. Для поповнення колекції порцеляни НІЕЗП у 1988 р. в майстрині було придбано шість

декоративних ложок, вазу «Літо», вазу «Рушничок», таріль декоративний «Мереживо», таріль декоративний «Букет», таріль кобальтовий.

Наводимо описи авторських робіт в алфавітному порядку за прізвищами трьох народних майстрів КЕКХЗ у кераміці та мистецтві згідно інвентарних карток «Кераміка», «Мистецтво» фондового зібрання НІЕЗ «Переяслав».

1. К-2085 КН-20017. Ваза «Київська весна», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1986 р. Висока, з вузьким горлом, на невисокій підставці. На білому фоні орнамент у вигляді гілочки квітучого каштану. Порцеляна, розпис; 48 × 18 × 41 см. Придбано в автора за 350 крб., м. Київ, 1987 р. [2; 4].

2. К-2086 КН-20018. Таріль «Щедра осінь», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1983 р. Круглої форми, на низькій підставці. Зображений орнамент у вигляді віночка із квітів та ягід горобини. По центру – стилізоване зображення жар-птиці із квіткою на голові. Порцеляна, розпис; д–41 см. Придбано в автора за 300 крб., м. Київ, 1987 р. [2; 4].

3. К-2140 КН-22137. Ложка декоративна, автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент у вигляді віночка з червоних квітів та зелених листочків. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано в автора за 12 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

4. К-2141 КН-22138. Ложка декоративна, автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент у вигляді зеленожовтої гілочки із стилізованими колосочками. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано в автора за 12 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

5. К-2142 КН-22139. Ложка декоративна, автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент у вигляді гілочки із зелених листочків та голубих квіточок незабудки. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано в автора за 12 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

6. К-2143 КН-22140. Ложка декоративна, автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент у вигляді гілочки із бутонів і квітів червоно-жовтого кольору. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано в автора за 12 крб., м. Київ, 1988 р. (рис. 1) [2; 4].

7. К-2144 КН- 22141. Ложка декоративна, автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент із синьо-бузкових квітів, синіх бутонів та сіро-зелених листочків. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано в автора за 12 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

8. К-2145 КН- 22142. Ложка декоративна, автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент із червоних листочків, сіро-зелених бутонів та золотистих гілочок. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано в автора за 12 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

9. М-1904 КН-20019. Панно декоративне «Червоні квіти», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1981 р. На білому фоні зображений віночок із червоних квітів, бутонів та сірих листочків. Папір,

Рис. 1. Ложка декоративна, автор Г. Антоненко, 1988 р., порцеляна

гуаш, акварель; 71 × 51 см. Придбано в автора за 120 крб., м. Київ, 1987 р. [3; 4].

10.М-1905 КН-20020. Панно декоративне «Щастя», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1979 р. На бузковому фоні зображений віночок із жовто-червоних квітів та жовто-зелених листочків. У центрі віночка стилізована жар-птиця. Папір, темпера, гуаш; 51 × 70 см. Придбано в автора за 130 крб., м. Київ, 1987 р. [3; 4].

11.М-1906 КН-20021. Панно декоративне «Червоне і чорне», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1984 р. На білому фоні зображений віночок із великих та дрібних квітів червоно-чорного кольору. Папір, акварель; 61 × 43 см. Придбано в автора за 100 крб., м. Київ, 1987 р. [3; 4].

12.М-1907 КН-20022. Панно декоративне «Синій птах», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1983 р. На білому фоні зображені дві гілочки у вигляді віночка. У центрі – стилізований синій птах у квітах. Папір, гуаш, акварель; 49 × 39 см. Придбано в автора за 80 крб., м. Київ, 1987 р. [3; 4].

13.М-1908 КН-20023. Панно декоративне «Блакитна тиша», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1984 р. На білому фоні з тонуванням синього кольору зображений букет із квітів синьо-блакитного кольору з вкрапленням жовтого навколо. Папір, змішана техніка; 71 × 51 см. Придбано в автора за 130 крб., м. Київ, 1987 р. [3; 4].

14.М-1909 КН-20024. Панно декоративне «Вересень», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1982 р. На білому фоні з тонуванням коричневого кольору зображена гілочка із жовто-червоних квітів. Папір, темпера; 69 × 47 см. Придбано в автора за 120 крб., м. Київ, 1987 р. [3; 4].

15.М-1910 КН-20025. Розпис декоративний «Троянди», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1986 р. На бузковому фоні зображений букет із п'яти троянд з бутоном біло-бузкового кольору. Листочки та квіти оздоблені сріблястими блискітками. Папір, гуаш, акварель; 44 × 30 см. Придбано в автора за 60 крб., м. Київ, 1987 р. [3; 4].

16.М-1911 КН-20026. Панно декоративне «Півник», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1980 р. На білому фоні зображений віночок із стилізованих соняшників. У центрі півник жовто-коричнево-зеленого кольору. Папір, темпера; 45 × 64 см. Придбано в автора за 100 крб., м. Київ, 1987 р. (рис. 2) [3; 4].

17.М-1912 КН-20027. Панно декоративне «Сліпий дощик», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1983 р. На білому фоні із синіми краплями зображена гілочка з червоно-бузкових квітів. Зверху хмаринка та сонечко у вигляді стилізованої квітки. Квіти, листочки та крапельки затоновані сріблястою фарбою. Папір, акварель; 50 × 40 см. Придбано в автора за 200 крб., м. Київ, 1987 р. [3; 4].

18.М-2036 КН-22106. Панно декоративне «Сніжні троянди», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1988 р. На білому фоні зображена чорна гілочка з квітами троянд з бутонами. Папір, гуаш, акварель; 40,5 × 29 см. Придбано в автора за 70 крб., м. Київ, 1988 р. [3; 4].

Рис. 2. Панно «Півник», автор Г. Антоненко, папір, темпера

19.М-2037 КН-22107. Панно декоративне «Лісова пісня», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1988 р. На білому фоні зображений букет декоративних квітів у блідо-зеленому кольорі. Папір, гуаш, акварель; 40,5 × 29 см. Придбано в автора за 70 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

20.М-2038 КН-22108. Панно декоративне «Бузковий птах», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1988 р. На білому фоні в обрамленні синьо-бузкових квітів зображений стилізований птах у синьо-рожевих та бузкових тонах. Папір, гуаш, акварель; 29 × 40,5 см. Придбано в автора за 65 крб., м. Київ, 1988 р. [3; 4].

21.М-2039 КН-22109. Панно декоративне «Зимова казка», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1988 р. На білому фоні зображенні стилізовані квіти у вигляді гілочки синьо-блакитного кольору. Папір, гуаш, акварель; 64 × 47,5 см. Придбано в автора за 75 крб., м. Київ, 1988 р. [3; 4].

22.М-2041 КН-22113. Панно декоративне «Літо», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1988 р. На білому фоні зображені стилізовані червоні квіти з жовто-зеленими бутонами. Папір, яєчна темпера; 80 × 55,5 см. Придбано в автора за 60 крб., м. Київ, 1988 р. [3; 4].

23.М-2042 КН-22113. Панно декоративне «Малиновий дзвін», автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1988 р. На білому фоні зображений стилізований рослинний орнамент бузково-червоного кольору. Папір, гуаш, акварель; 29 × 40,5 см. Придбано в автора за 70 крб., м. Київ, 1988 р. [3; 4].

24.М-2071 КН-22500. Панно декоративне, автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1988 р. На білому фоні зображений стилізований рослинний орнамент синього та жовто-зеленого кольору. Папір, темпера; 50 × 40 см. Придбано в автора за 60 крб., м. Київ, 1988 р. [3; 4].

25.М-2072 КН-22501. Панно декоративне, автор – Г. В. Антоненко, м. Київ, 1988 р. На білому фоні – стилізований віночок із червоних квітів. Папір, темпера; 50 × 40 см. Придбано в автора за 60 крб., м. Київ, 1988 р. [3; 4].

26.К-2127 КН-22111. Ваза, автор розпису – К М. Нікітаєва, автор форми – Н. Гонсалес, м. Київ, 1982 р. Висока, з випуклими бочками, на невисокій підставці. На білому фоні орнамент у вигляді двох букетів із великих квітів синьо-зеленого кольору. Порцеляна, розпис, золочення; 38,5 × 24 × 16,3 см. Придбано в автора за 200 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

27.К-2128 КН-22112. Набір для пиття «Весняний букет», автор розпису – К М. Нікітаєва, автор форми – Я. П. Козлова, м. Київ, 1982 р. Складається із чотирьох предметів – глечика і трьох кухликів. На білому фоні орнамент у вигляді двох букетів із квітів синьо-зеленого кольору. Порцеляна, розпис, золочення; глечик – 18,3 × 8,7 × 9 см, кухлики – 8 × 6,5 × 5 см. Придбано в автора за 100 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

28.К-2163 КН-22494. Ложка декоративна, автор – К М. Нікітаєва, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент із букета квітів зелено-коричневого. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано на КЕКХЗ за 8 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

29.К-2164 КН-22495. Ложка декоративна, автор – К М. Нікітаєва, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент із букета жовто-червоних квітів. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано на КЕКХЗ за 8 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

30.К-2165 КН-22496. Ложка декоративна, автор – К М. Нікітаєва, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент у вигляді гілочки із синьо-коричневих листочків та бутонів. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано на КЕКХЗ за 8 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

31.К-2166 КН-22497. Ложка декоративна, автор – К М. Нікітаєва, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент у вигляді гілочки із червоних квітів та коричневих листочків. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано на КЕКХЗ за 8 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

32.К-2167 КН-22498. Ложка декоративна, автор – К М. Нікітаєва, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент у вигляді букета квітів зеленого кольору та коричневих листочків. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано на КЕКХЗ за 8 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

33.К-2168 КН-22499. Ложка декоративна, автор – К М. Нікітаєва, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент у вигляді гілочки із червоних квітів. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано на КЕКХЗ за 8 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

34.К-2263 КН-24560. Ваза декоративна, автор – К М. Нікітаєва, м. Київ, 1983 р. Висока, овальної форми. Розписана стилізованими формами кольорових квітів. Порцеляна, розпис, золочення; 40 × 24 × 16,5 см. Придбано на КЕКХЗ за 350 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

35.М-2073 КН-22502. Дощечка декоративна, автор – К М. Нікітаєва, м. Київ, 1988 р. Прямокутної форми, порцелянова. Розписана у вигляді букета з синіх квітів. Зверху отвір. Порцеляна, розпис, золочення; 30,5 × 18,3 см. Придбано на КЕКХЗ за 30 крб., м. Київ, 1988 р. [3; 4].

36.К-2129 КН-22125. Ложка декоративна, автор – К. Д. Устименко, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент у вигляді гілочки із бутонів і листочків червоно-чорного кольору. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5х 5,6 см Придбано в автора за 12 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

37.К-2130 КН-22126. Ложка декоративна, автор – К. Д. Устименко, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент у вигляді гілочки із ягід малини, квітів та зелених бутонів. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано в автора за 12 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

38.К-2131 КН-22127. Ложка декоративна, автор – К. Д. Устименко, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент у вигляді букета із листочків та завитків. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано в автора за 12 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

39.К-2132 КН-22128. Ложка декоративна, автор – К. Д. Устименко, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент у вигляді золотистої гілочки з листочків і квіток. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано в автора за 12 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

40.К-2133 КН-22129. Ложка декоративна, автор – К. Д. Устименко, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент золотистого кольору. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано в автора за 12 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

41.К-2134 КН-22130. Ложка декоративна, автор – К. Д. Устименко, м. Київ, 1988 р. Зображений рослинний орнамент бузково-рожевого кольору. Порцеляна, розпис, золочення; 17,5 × 5,6 см. Придбано в автора за 12 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

42.К-2135 КН-22131. Ваза «Літо», автор – К. Д. Устименко, м. Київ, 1982 р. Висока, з випуклими бочками, на невисокій підставці. На білому фоні орнамент із квітів синьо-рожевого кольору з вкрапленням позолоти. Порцеляна, розпис, золочення; 62 × 20 × 16,5 см. Придбано в автора за 275 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

43.К-2136 КН-22132. Таріль «Мереживо», автор – К. Д. Устименко, м. Київ, 1982 р. Круглої форми. Орнаментований рослинним орнаментом сіро-зеленого кольору з вкрапленням позолоти. По краю вінець рослинний орнамент. Порцеляна, розпис, золочення; д.-42,3 см. Придбано в автора за 150 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

44.К-2137 КН-22133. Таріль «Букет», автор – К. Д. Устименко, м. Київ, 1988 р. Круглої форми. Орнаментований букетом квітів бузково-синього кольору з вкрапленням позолоти. По краю вінець рослинний орнамент. Порцеляна, розпис, золочення; д.-34,2 см. Придбано в автора за 150 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

45.К-2138 КН-22134. Ваза «Рушничок», автор – К. Д. Устименко, м. Київ, 1983 р. Висока, з приплюснутими бочками, на невисокій підставці. Орнаментована червоно-чорними букетами квітів з вкрапленням позолоти. Порцеляна, розпис, золочення; 59 × 28,5 × 19,3 см. Придбано в автора за 350 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

46.К-2139 КН-22135. Таріль кобальтовий, автор – К. Д. Устименко, м. Київ, 1985 р. Круглої форми. Орнаментований рослинним орнаментом. Краї вінець оздобленні золотистою смужкою. Порцеляна, розпис, золочення; д.-30,5 см. Придбано в автора за 100 крб., м. Київ, 1988 р. [2; 4].

Висновки. Отже, проаналізовано та введено до наукового обігу музейні предмети майстрів декоративно-прикладного мистецтва України з фондової колекції НІЕЗ «Переяслав» інвентарних груп «Кераміка», «Мистецтво», які обліковані та записані в інвентарних книгах № 4, № Досліджена тема дає можливість повніше використовувати музейні предмети в експозиційній та виставковій роботі Музею декоративно-ужиткового мистецтва Київщини, для написання статей та публікацій із метою популяризації творчого спадку митців КЕКХЗ.

Список літератури:

1. Калінович О. Порцеляна з петриківським розписом Г. Антоненка, К. Нікітаєвої та К. Устименко у фондовій колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». *Переяславіка: Наукові записки НІЕЗ «Переяслав»*: зб. наук. ст. Переяслав (Київська обл.), 2021. Вип. 20 (22). С. 210–212.

3. Фонди Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». Інвентарна книга «Кераміка» № 4.

4. Фонди Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». Інвентарна книга «Мистецтво» № 4.

Dunayna I. H. ARTWORKS BY HEORHII ANTONENKO, KATERYNA NIKITAIEVA AND KATERYNA USTYMENKO IN THE COLLECTION OF THE NATIONAL HISTORICAL AND ETHNOGRAPHIC RESERVE "PEREIASLAV"

This article describes museum objects made of porcelain by Ukrainian decorative and applied arts masters Kateryna Nikitaieva and Kateryna Ustymenko, and presents porcelain objects and decorative panels by Heorhii Antonenko that form part of the art collection of the National Historical and Ethnographic Reserve "Pereiaslav". The works of these particular artists were selected because they are represented in the largest numbers in the collection of the NHER "Pereiaslav".

The works of artists from the Kyiv Experimental Ceramics and Art Factory are represented in the inventory groups "Ceramics" ("K") and "Art" ("M").

The aim of the article is to examine the Reserve's collection and registration documentation for the specified inventory groups in order to provide descriptions of porcelain objects and decorative panels by the above-mentioned authors. These museum holdings comprise twenty-nine porcelain objects in inventory group "K" (Ceramics) and seventeen panels in inventory group "M" (Art) of the main collection. The original works of H. Antonenko, K. Nikitaieva and K. Ustymenko include decorative spoons, vases, a drinking set and decorative plates. The artists' porcelain works were created using overglaze and underglaze painting techniques, often enhanced with gilding. These artists displayed remarkable skill in incorporating Petrykivka painting, with its distinctive compositional and colouristic features, into their works. Although the works share a common style, each reflects the artist's individual creative manner and originality. Antonenko's decorative panels and ornamental paintings were executed in gouache and watercolour on paper in the tradition of folk Petrykivka painting. Based on the collection records, the study examines the source of acquisition, technique, material, dimensions and date of creation of each museum object.

The study of porcelain products made by the Kyiv Experimental Ceramics and Art Factory and held in the collection of the NHER "Pereiaslav", as well as the study of the artistic work of this talented constellation of artists, constitutes the author's research theme and supports the preparation of catalogues and exhibitions of museum objects in this field.

Keywords: *inventory groups "Ceramics" and "Art", collection holdings, vases, decorative plates, decorative spoons, panels, decorative painting.*

Дата першого надходження статті до видання: 05.08.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 27.08.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті:30.10.2026